

ROERKERKNIEUWS - Vastentijd

editie 192 (26 februari 2024) – www.roerkerken.nl

Synode over Synodaliteit (vervolg)

In het najaar vindt in Rome het vervolg plaats op de bisschoppenconferentie over synodaliteit. Als voorbereiding daarop heeft de Nederlandse bisschoppenconferentie een commissie aan het werk gezet om gespreksthemata's uit te werken, die dit voorjaar besproken worden. Deze nieuwe consultatie is geen herhaling van de brede consultatieronde tijdens de eerste fase van het synodaal proces (najaar 2021), maar spitst zich toe op de centrale vraag: "Hoe kunnen we een meer synodale en missionaire Kerk zijn?" Vanuit de synodevergadering in oktober 2023 is een aantal punten naar voren gekomen, waarover in de Kerk verder nagedacht moet worden. Deze zijn beschreven in het zogeheten Synthesedocument. Dit document is vertaald in het Nederlands (november 2023) en er is voor deze consultatieronde ook een samenvatting gemaakt. Met name wordt er aandacht gevraagd voor de vier volgende thema's: (1) verdieping van ons gedoopt-zijn als basis voor ons Kerk-zijn; (2) vorming in een missionaire Kerk; (3) deelname aan een verwelkomende Kerk; (4) vrouwen in het leven en de zending van de Kerk. De bisschoppenconferentie heeft een Landelijke Werkgroep Synodaliteit in het leven geroepen, met vertegenwoordigers van diverse geledingen van de Kerk. Naast twee bisschoppen zitten er ook religieuzen in, leden van nieuwe bewegingen in de Kerk en theologische opleidingen. Door de werkgroep is een document samengesteld met als titel: 'Hoe kunnen we een meer synodale en missionaire Kerk zijn? Landelijke handreiking voor de gesprekken tijdens de 2e fase'. De bisschoppenconferentie zal vóór medio mei een samenvatting van deze consultatieronde naar Rome sturen.

Gebed voor een nieuwe bisschop

Eeuwige Herder, onze God, die zorg draagt voor uw volk. Schenk uw geest van wijsheid aan hen die belast zijn met de keuze van een nieuwe bisschop voor de Kerk van Roermond. Moge de Heilige Geest op hem rusten en hem tot een herder maken die de gelovigen zal leiden en steunen en met zorg over hen zal waken. En laat de gelovigen hem begroeten met openheid en het verlangen om samen de weg te gaan die voor ons ligt: de weg van heiligheid en dienstbaarheid tot eer en glorie van uw Naam. Wij vragen u dit op voorspraak van Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen, de patrones van ons bisdom door Christus onze Heer. Amen.

Kerkverwarming (energiebesparing)

In Roerkerknieuws 186 schreven we er al eens over, over het door het instituut 'Energie und Kirche' uit Mülheim a/d Ruhr uitgebrachte advies over hoe kerken in de winter het beste en het (prijs-)gunstigst te verwarmen. Sinds eind vorig jaar is er ook een Nederland zo'n advies voorhanden, uitgegeven door het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) dat ook tijdens de Coronacrisis vaker van zich liet horen. Daarin geeft het CIO praktische tips om de duur van de verwarming te beperken en de temperatuur te verlagen. Het helpt al om het stookseizoen zo lang mogelijk uit te stellen en het tijdig te beëindigen. "Stel het programma van de verwarming af op de actuele weersituatie. Waar het kan, gebruik kleinere ruimtes om samen te komen. Het koor kan oefenen in de kerk, maar het is goedkoper om 's winters te verhuizen naar een kleinere zaal. Als er op twee plekken kerkdienst wordt gehouden met

een beperkt aantal kerkgangers, combineer de twee diensten in een gebouw” (‘Kerk-Magazine’ - onafhankelijk facilitair vakblad voor kerken 15 [2024] nr. 1). Dat in onze kerken energiebesparing geen overbodige luxe is, bewijst wel wat we het afgelopen jaar aan energiekosten kwijt waren. In Posterholt bedroeg de gasrekening voor de kerk vorig jaar 11.500 euro (tegen 3.700 euro in 2022). En in St. Odiliënberg voor de basiliek een kleine 13.000 euro (tegen een kleine 2.000 in 2022). En dat terwijl er qua stoken toch al flink bezuinigd werd ...

Zwitserse familienamen in de Roerstreek (III) – Cassi di Valtellina

Halverwege de negentiende eeuw komen we nog een Zwitser in de Roerstreek tegen, en wel in Melick, op de Waterschei. Het betreft Matteo Cassi di Valtellina (1830-1886), wiens familienaam ook wel als ‘Casi de Volletellina’ wordt gespeld. Drie jaar achter elkaar schoot hij bij schutterij St. Andreas Melick de vogel af (1856, 1857 en 1858) waarna hij zich keizer mocht noemen (Pijpers: ‘Schutterij Broederschap St. Andreas’ [2007]). Zijn vader, Antonio Cassi de Valtellina (1796-1830), kwam uit het Zwitserse Giubiasco; daar was hij geboren als zoon van Joseph Cassi de Valtellina en Elisabeth Berta. Giubiasco is een stadje dat momenteel een kleine achtduizend inwoners telt en voor het eerst in 1186 wordt genoemd als ‘apud Cibiascum’ en in 1195 als “ Zibiassco’. De geschiedenis van de stadskerk Santa Maria Assunta (met een bijzonder Mascioni-orgel uit 2008) voert waarschijnlijk terug tot de twaalfde eeuw. In 1622 werd de kerk afgescheiden van Bellinzona en werd het een hulpkerk en in 1804 een (zelfstandige) parochiekerk. Samen met Valle Morobbia vormde Giubiasco één gemeente (vicinanza’), die waarschijnlijk in de eerste helft van de 16e eeuw werd gesplitst. In 2017 werd de zelfstandige gemeente Giubiasco dat tot dan toe had uitgemaakt van het Zwitserse kanton Ticino en het district Bellinzona, toegevoegd aan de stad Bellinzona (www.familisearch.org). De toevoeging Valtellina zou erop kunnen duiden dat Antonio oorspronkelijk uit het gelijknamige bergdal in Noord-Italië kwam, een 119 kilometer lang dal dat het grootste deel van de provincie Sondrio in beslag neemt. De naam van het dal is waarschijnlijk verbonden met die van het dorp Teglio. Valtellina is door een aantal bergpassen verbonden met andere dalen; enkele daarvan behoren tot de hoogste van Europa (wikipedia). Antonio stond te boek als ‘glasmaker’ (glazenier) toen hij in het najaar van 1829 in Roermond trouwde met Anna Maria Flecken (1803-1879), dochter van pachter (‘halfer’) Peter Flecken van de ‘Armenhof’ te Roermond. Uit dit huwelijk zijn twee zonen geboren, waarvan alleen de jongste (Matteo) de kinderjaren zou overleven. Twee weken vóór zijn geboorte kwam zijn vader op 33-jarige leeftijd te overlijden. Vijf jaar later hertrouwde zijn moeder met de oorspronkelijk uit Grathem afkomstige molenaarsknecht Pieter Faems (1803-1889) uit welk huwelijk nog eens zes kinderen werden geboren. Het gezin woonde aanvankelijk nog even in Roermond om rond 1840 naar de (molen op de) Waterschei te verhuizen. Faems zou de molen ook in eigendom verwerven (Hen Wenteler: ‘De Prins Bernhard-molen’ [1999]). Daarvoor werd de molen gerund door de uit het Duitse Wollersheim (kreis Düren) afkomstige Theodor Zilkens (1754-1795), sinds 1775 gehuwd met de Melickse Anna Margaretha Wackers (1753-1819). Na Theodor’s vroegtijdige dood hertrouwde zij met Jakob van Heel (1765-1827) uit het naburige Kirchhoven en zette zij samen met haar zoon Reinier Zilkens (1793-1852) het molenbedrijf voort, totdat Faems rond 1840 de molen overnam (kad. sectie C nr. 29). Zilkens junior was sinds 1814 getrouwd met de Melickse Hendrina Janssen (1792-1861) en zorgde in Melick en omgeving voor een nageslacht (Zillekens). Matteo Cassi di Valtellina kwam op 1 augustus 1886 ongehuwd in Melick (Waterschei) te overlijden, 55 jaar oud. In de zomer van 1857 kwam in Tongeren ook

een 'glasmaker' uit het Zwitserse Giubiasco te overlijden. Hij heette toevallig ook (Giovanni) Cassi (maar wel met de toevoeging Tombagia) en was getrouwd met Margaretha Masdonatti die uit het naburige Valle Morobbia kwam. Bij zijn overlijden was Giovanni 58 jaar oud; Het gezin met zes kinderen woonde aan de Grote Markt in Tongeren (Steven Vandewal: 'De Grote Markt in Tongeren – het hart van de stad' [2017]. Misschien een oom van Matteo resp. broer van Antonio? wordt vervolgd

personalia

Op zondagmorgen 18 februari j.l. werden aan het einde van de (door het kerkkoor opgeluisterde) Mis in Melick twee jubilarissen van het koor gehuldigd, te weten: **Jan van Cruchten** (40 jaar koorzanger) en **Wim Huskens** (60 jaar koorzanger). Ze begonnen indertijd met zingen bij het (toen nog bestaande herenkoor en traden uiteindelijk toe tot het in september 1986 opgerichte gemengd kerkelijk zangkoor van Melick. Beide heren zijn ook lid van de Gregoriaanse clusterschola.

Op zondag 18 februari j.l. werd in de Mariakapel van St. Odiliënberg **Levi Knoben** uit Linne gedoopt. De vader komt oorspronkelijk ook uit Berg (is daar indertijd ook gedoopt), vandaar de keuze voor Berg. Op zaterdagavond 24 februari j.l. (oude feestdag van St. Matthias) werd tijdens de gebruikelijke avondmis in de St. Matthiaskerk van Posterholt **Mira Tacx** gedoopt.

Op dinsdagmorgen 20 februari j.l. namen we in het crematorium van Roermond afscheid van **Agnes Maria Julius Frans (Agnes) Gerards-Fliegen (1946-2024)** uit Herkenbosch. Geboren en getogen in Waubach (destijds nog gemeente Ubach over Worms, thans Landgraaf), als enigst kind in een mijnwerkersgezin, moest ze in 1959 al op jonge leeftijd haar vader verliezen en bleef haar moeder alleen achter met de zorg voor haar Agnes. Om in de kost te voorzien begon ze een tankstation waarin dochter Agnes al spoedig (na het doorlopen van de huishoudschool) mee zou gaan helpen. Tijdens een dansavond leerde ze de uit het naburige Nieuwenhagen afkomstige mijnwerker Lei Gerards kennen met wie ze in het voorjaar van 1966 trouwde. Bij het tankstation begon Lei een autogarage en bouwde hij ook een woonhuis waar hun beide kinderen Wilco en Mandy opgroeiden. In 1985 deden ze het tankstation en de garage van de hand en verhuisden ze naar Schaesberg (Eikske). Sindsdien was ze nog heel wat jaartjes werkzaam bij de facilitaire dienst van de Vroedvrouwenschool in Heerlen en het ziekenhuis in Kerkrade. Graag gingen ze jaarlijks naar de wintersport, maar vanaf 1983 brachten hun vakanties steeds vaker op camping het Elfenmeer in Herkenbosch door en na verloop van tijd waren ze vaker op het Elfenmeer dan thuis. Dat werd uiteindelijk ook de reden om naar Herkenbosch te verhuizen, temeer daar dochter Mandy daar ook al in Alex een levenspartner had gevonden. In 2003 betrokken ze een seniorenwoning in de Kasteelhof, om in 2011 een appartementje aan de Hoofdstraat te betrekken, boven het postkantoor dat door dochter Mandy gerund werd. Daar was Agnes dan ook vaak te vinden en daar zullen de meesten haar ook nog van kennen, evenals van de activiteiten van de Vrouwenbond en van de Zonnebloem. Graag paste ze op kleindochter Nienke, haar oogappel. Problemen met haar rug waren er de oorzaak van dat ze steeds slechter ter been raakte. Toen tot overmaat van ramp haar man Lei ook nog met zijn knieën begon te sukkelen, werd steeds duidelijker dat ze niet meer in hun appartementje aan de Hoofdstraat konden blijven wonen. Zo vonden ze een half jaar geleden een plekje in de Bosscherhof, waar haar gezondheid begin dit jaar in een neerwaartse spiraal terecht kwam. Op

carnavalsdinsdag 13 februari j.l. kwam er niet alleen een einde aan haar leven, maar ook aan haar lijden: “als leven lijden wordt, komt de dood als een verlossing”.

Op vrijdagmorgen 23 februari j.l. deden we van de St. Martinuskerk van Vlodrop **Maria Johanna Gertruda (Mia) Engelen-Delissen (1928-2024)** uitgeleide. Geboren en getogen op de Eiermarkt in Maasniel, samen met vier zussen en een broer, zou de evacuatie naar Friesland tegen het einde de oorlog een groot impact op haar leven hebben. In 1948 leerde ze tijdens de kermis in Maasniel Pie Engelen (1921-2010) uit Vlodrop kennen met wie ze in de zomer van 1951 trouwde. Ze gingen in Vlodrop wonen waar Pie de ouderlijke boerderij aan de Walstraat overnam waar ook hun drie kinderen zouden opgroeien. Ze runden er een land- en tuinbouwbedrijf, om zich uiteindelijk te specialiseren in de asperges- en aardbeienteelt. Toen Pie de pensioengerechtigde leeftijd bereikte, verhuisden ze naar de Bergerweg en kwam er meer tijd voor ontspanning, met name voor vakanties naar het zonnige Zuiden. Toen Pie met zijn gezondheid begon te sukkelen verhuisden ze naar een seniorenwoning aan het Kerkpad. Daar woonden ze nog maar pas, toen Pie overleed; dat was in de zomer van 2010. Het werd voor Mia de aanleiding om tot de seniorenvereniging en de Zonnebloem toe te treden en naar het huiskamerproject te gaan. Binnenhuis mocht ze graag kaarten, buitenshuis mocht ze graag bezig zijn in haar tuintje. Maar meer nog van bloemen en planten genoot ze van de contacten met haar kinderen, klein- en achterkleinkinderen. In het najaar van 2021 werd ze door Corona geveld, gevolgd door een tia. Sindsdien begon haar gezondheid na te laten. Begin 2023 werd ze weer ziek, zelfs zozeer dat 24-uurszorg noodzakelijk werd. Dat werd de aanleiding om datzelfde voorjaar naar Maison Molenbeecke in Melick te verhuizen, waar er op vrijdagmorgen 16 februari j.l. een einde aan het leven kwam. Na de uitvaartmis legden we haar bij haar man op het Anxterveld te rusten.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch (Anja Wagemans), tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick (Marie-Anne Geraedts), tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg (Marlou Roeleveld), tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt (Lilian Peters), tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop (Marjon van der Beek), tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl